Inleiding

Het programma Wvggz, is in opdracht van de bij de uitvoering van de wet Verplichte GGZ betrokken partijen, de voorbereidingen aan het treffen voor de uitvoering van deze wet die ingaat op 1-1-2020. Onderdeel hiervan is het voorbereiden van de informatievoorziening van en tussen deze partijen en verdere betrokkenen.

Onder deze wet wordt op specifieke momenten in de ketensamenwerking informatie uitgewisseld, waaronder gevoelige persoonsgegevens, waaronder medische, justitiële- en politiegegevens. Het betreft hier bijzondere persoonsgegevens van toch al kwetsbare jeugdigen en volwassenen. Verlies, ongeoorloofd of onrechtmatig gebruik kan grote impact hebben op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen. Denk hierbij o.a. aan stigmatisering. Beveiliging samen op orde hebben, is niet alleen een vereiste, maar ook van groot maatschappelijk en sociaal belang. Informatie wordt bij de uitvoering van deze wet op diverse manieren uitgewisseld, variërend van mondeling tot verregaand geautomatiseerd.

Iedere organisatie die betrokken is bij de uitvoering van de Wvggz heeft een eigen wettelijke taak en is zelfverantwoordelijk voor de bijbehorende informatiebeveiliging.

Aanleiding

In september 2017 is besloten tot het formeren van een werkgroep, samengesteld uit de partijen die betrokken zijn bij de uitvoering van de Wvggz. Deze werkgroep heeft een voorstel gedaan over de maatregelen voor informatiebeveiliging die partijen met elkaar kunnen afspreken zodat partijen erop kunnen vertrouwen dat aan elkaar verstrekte gegevens goed worden beveiligd. Hierbij speelt

1) ten eerste de vraag hoe de verschillende beveiligingsnormen van de betrokken organisaties op elkaar aan gaan sluiten en
2) ten tweede welke maatregelen passend en uitvoerbaar zijn.

Informatiebeveiliging gaat over de organisatorische en de technische maatregelen die partijen moeten nemen om te zorgen dat de beschikbaarheid (kan ik erbij als het moet), de integriteit (klopt de informatie) en de vertrouwelijkheid (alleen de juiste mensen kunnen erbij) van de informatie passend is bij de eisen vanuit het samenwerkingsproces en het soort informatie.

Aanpak

Op basis van een classificatie van de processen en de gegevens en een vergelijking van de normen die gelden per organisatie voor die classificaties zijn door de werkgroep de belangrijkste principes en maatregelen besproken en bijeengebracht in het als bijlage 1 toegevoegd document “Harmonisatie maatregelen informatiebeveiliging Wvggz – Definitief”.

Gemeenten

Wat betekent dit voor (de Ciso van) de gemeente:

<u>Voor 1-1-2020</u>

Er is bestaande gegevensuitwisseling in het kader van de wet Bopz, voor de meeste gemeenten middels een applicatie van Khonraad (BOPZ-Online). Hier kan een burgemeester en soms enkele wethouders inloggen voor communicatie in het kader van die wet. Nu gaat dat nog met gebruikersnaam en wachtwoord. De firma Khonraad verwerkt namens de gemeente(n) (bijzondere) persoonsgegevens, die zijn te vinden in de publieke registers van verwerkingen van gemeenten.

Na 1-1-2020

Per 1-1-2020 gaat de Wvggz in. Het is de verwachting dat het portaal van de firma Khonraad nog steeds het communicatiemiddel zal zijn waar de burgemeester, wethouders en medewerkers kunnen inloggen. De bestaande Wvggz ketenkoppelingen (berichtenverkeer) met het portal van Khonraad blijven gehandhaafd (anders moeten de gemeenten ieder voor zich gaan koppelen met specifieke Wvggz partijen). Daarnaast komen er nieuwe koppelingen met het Openbaar Ministerie (OM).

In de Bestuurlijke Ketenraad implementatie Wvggz (BKR)1 van 12 december 2018 vastgestelde document "Harmonisatie maatregelen informatiebeveiliging Wvggz – Definitief" opgenomen. Hierin staan de ketenafspraken (lees beveiligingsmaatregelen) die in de Wvggz keten van belang zijn. Deze afspraken zijn nodig om de informatiebeveiliging en privacy goed te organiseren binnen de keten.

Samenvatting belangrijkste maatregelen

1. De toepassing van deze maatregelen is voor GGZ-zorgverleners gekoppeld aan inschrijving in het register Wvggz (art 1:2).
2. De wet spreekt vaak over verstrekking van informatie aan een persoon in een bepaalde functie of rol, maar de uitvoering van de wet geschiedt in veel gevallen door afdelingen/teams met medewerkers die in piketdienst die taak vervullen. Afspraak is dat de uitwisseling van gegevens op niveau van organisatie/team mag, maar dat de verwerking van de gegevens wel tot op persoon traceerbaar moet blijven.
3. Om toegang tot de uitgewisselde veelal zeer gevoelige gegevens in deze klasse te kunnen verkrijgen schrijven de wettelijke normen voor dat aan de norm eIDAS Hoog (niveau 4) moet worden voldaan. Deze norm zegt iets over hoe zeker de computer moet weten dat de persoon aan de toetsen de persoon is die hij zegt te zijn (authenticatie).
   De voorgestelde afspraak is dat we aan eIDAS Substantieel (niveau 3) gaan voldoen. De motivatie hiervoor is dat 1) in het werkproces nog andere extra maatregelen bijdragen aan dat alleen de juiste persoon toegang heeft; 2) men acht de werkbaarheid en de betaalbaarheid van de eisen op niveau 4 slecht waardoor andere risico's de overhand krijgen; 3) oplossingen op niveau 4 zijn nog niet altijd beschikbaar.
   Wel is het advies om deze maatregel ook toe te passen op de toegang van medewerkers tot die gevoelige Wvggz gegevens binnen de eigen organisatie en niet alleen bij het toegang geven vanuit andere organisaties of externen.
4. Bij het digitaal transport van gegevens tussen partijen worden de netwerkverbindingen tussen de partijen beveiligd tegen toegang door onbevoegden. Het advies is om niet over te gaan tot het ook nog versleutelen van de uitgewisselde gegevens vanaf verstrekkende organisatie tot ontvangende organisatie omdat de complexiteit en kosten daarvan dit niet uitvoerbaar maken. Hiervoor in de plaats worden naast de technische maatregelen ook organisatorische maatregelen genomen om toegang door onbevoegden tijdens transport tegen te gaan.
5. De informatie-uitwisseling i.h.k.v. de uitvoering van de ketenwerkprocessen rondom de (verlengde) Crisismaatregel vereist 24x7 beschikbaarheid. Bij de overige ketenprocessen is beschikbaarheid tijdens kantooruren voldoende.

[1] Bestuurlijke Ketenraad implementatie Wvggz. De bestuurlijke ketenraad geeft op bestuurdersniveau gezamenlijk sturing aan de richting, doelen en resultaten van de keten ten behoeve van de implementatie van de wvggz. Alle leden nemen deel op basis van gelijkwaardigheid en hebben daarmee gezamenlijk de verantwoordelijkheid om de ketenaspecten van de keten succesvol te laten verlopen door gezamenlijk te sturen. Daarnaast zijn de leden ook individueel verantwoordelijk voor de sturing op de implementatieprogramma's van de eigen organisatie. De leden van de ketenraad worden maximaal 4 maal per jaar bijeengeroepen om de voortgang in de ontwikkeling naar het eindbeeld te bespreken en zo nodig bij te sturen. De deelnemers aan de bestuurlijke ketenraad zijn: GGZ NL, OM, rechtspraak, VNG, NVvP, politie, IGJ, Mind, PvP, ministerie van JenV (opdrachtgever) en VWS (opdrachtgever).

6. Bij de informatie-uitwisseling is het uitgangspunt dat elke organisatie in termen van de AVG zelf verwerkingsverantwoordelijk is voor de ontvangen gegevens. Er is dus geen sprake van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid of van verwerking van persoonsgegevens die een eigen wettelijke basis behoeft. Bij voorkeur zullen gegevens zodanig digitaal verstrekt worden dat daarvoor geen verwerkersovereenkomst nodig is tussen verstrekker en ontvanger. Uiteraard is er wel een verwerkersovereenkomst nodig tussen de verstrekker en zijn ICT-leveranciers die namens hem gegevens verwerken en tussen de ontvanger en zijn ICT-leveranciers die namens hem gegevens verwerken.

Voor meer informatie over de Wvggz en de impact daarvan op gemeenten, zie de dossierpagina op vng.nl en het vng forum. Specifieke vragen over de beveiligingsmaatregelen binnen de Wvggz kunt u stellen aan:

Informatiebeveiligingsdienst (IBD) / contactpersonen:

Jule Hintzbergen	Hans Versteeg
jule.hintzbergen@vng.nl	Hans.Versteeg@VNG.NL

Bijlage 1 - Harmonisatie maatregelen informatiebeveiliging Wvggz – Definitief

<document toevoegen>